

Mutyzm wybiórczy jest zaburzeniem lękowym.

Nieśmiałość jest cechą charakteru.

Słyszałam fragment wykładu pewnej pani uważającej się za specjalistę, która twierdziła, że dzieci z mutyzmem wybiórczym są nieśmiałe. To nie jest prawda!!!!!!!

Większość dzieci z mutyzmem tylko sprawia wrażenie nieśmiałych, ale w rzeczywistości takie nie są. Powiedzenie, że dzieci z mutyzmem są nieśmiałe wnosi do tematu tyle samo co stwierdzenie, że „dzieci z mutyzmem to brunetki. Oczywiście nie wszystkie, ale brunetki też się zdarzają.”

Fobia – jak powstaje?

Ważnym elementem powstania fobii jest powiązanie odczucia silnego lęku w danym momencie z bodźcem występującym w otoczeniu, czyli trochę jak warunkowanie. Na poziomie fizycznym włącza się reakcja alarmowa informująca o niebezpieczeństwie (napięcie mięśni, przyspieszone bicie serca i szybki oddech). Układ limbiczny określa ten stan jako lęk, a racjonalna część mózgu zostaje wyłączona (zastyga) i nie ma szansy trzeźwo ocenić realności odczuwanego zagrożenia. Czyli odczucia są realne, natomiast zagrożenie jest wyobrażone. Ponieważ reakcja jest bardzo intensywna i niezrozumiała dla dziecka, a przy tym niemiła, może ono zacząć unikać sytuacji w których pojawiają się te niemiłe odczucia. Unika ich, czyli przestaje mówić kiedy pojawiają się bodźce wyzwalające ten lęk (osoby, sytuacje, aktywności). *Dorota Kędra, psycholog. Cork, Irlandia*

„Milczenie spowodowane brakiem mowy nigdy nie jest złotem. Wszyscy mamy potrzebę porozumiewania się i kontaktowania ze sobą nawzajem – nie tylko jednym sposobem, lecz na wszystkie możliwe sposoby. Jest to podstawowa ludzka potrzeba, podstawowe ludzkie prawo. Co więcej, jest to podstawowa ludzka siła” (Williams, 2000)

Dlaczego to dziecko nie mówi?

On lub ona ma zaburzenie lękowe zwane mutyzmem wybiórczym.

Dziecko cierpiące na mutyzm wybiórczy (MW) staje się nieme w pewnych sytuacjach społecznych i nie może wydać żadnego dźwięku.

Mutyzm wybiórczy jest rodzajem zaburzenia lękowego dotyczącego sfery komunikacji społecznej, które prowadzi do problemów z nawiązaniem i utrzymaniem kontaktów społecznych.

Te dzieci zazwyczaj nie mogą mówić, głośno się śmiać, hałasować ani nawet ruszać ustami kiedy są z rówieśnikami lub dorosłymi, jednak w mówią normalnie i płynnie w domu i innym przyjaznym, znanym środowisku.

Często też nie potrafią inicjować kontaktu społecznego, są raczej wycofane i bardzo długo się oswiają z nową sytuacją.

Zazwyczaj próbują unikać sytuacji kiedy mowa jest oczekiwana lub wymagana, nie lubią też udzielać odpowiedzi.

Niektóre dzieci, choć nie wszystkie, mogą mieć problemy z uśmiechaniem się czy nawiązaniem kontaktu wzrokowego, ich mowa ciała i wyraz twarzy są bardzo ubogie.

Te dzieci często są bardzo wrażliwe, czujne, respektujące zasady i autorytet; nie sprawiają problemów i mogą nie zwracać na siebie uwagi rówieśników, ale także dorosłych.

Te dzieci NIE SĄ zazwyczaj nieszczęśliwe, wstydlive czy ciche; często – kiedy czują się swobodnie – są wręcz przeciwieństwem tego opisu.

Te dzieci NIE SĄ niegrzeczne, nie ignorują Ciebie celowo i nie próbują zwrócić na siebie Twojej uwagi.

Ich zachowanie NIE JEST celowe, NIE JEST wynikiem uporu czy manipulacji.

Lęk i strach może im dosłownie odebrać mowę.

JAK ZACHOWAĆ SIĘ W STOSUNKU DO DZIECKA Z MUTYZMEM WYBIÓRCZYM?

- * Powiedz dziecku, że rozumiesz jak trudno jest mu mówić i będziesz szczęśliwy kiedy już będzie gotowe mówić.
- * Nie zmuszaj dziecka do mówienia i nie pytaj dlaczego nie mówi... to tylko zwiększa lęk.
- * Stwarzaj wiele okazji do rozmów, ale nie oczekuj i nie dawaj dziecku do zrozumienia, że oczekujesz, aby też mówiło.
- * Zwracaj się do dziecka zwyczajnie, jak do innych, ale nie oczekuj że dziecko będzie od razu odpowiadać.
- * Komentuj bieżące wydarzenia, stwierdzaj fakty, zadawaj retoryczne pytania aby zachęcić do mówienia, unikaj zadawania bezpośrednich pytań na które oczekujesz natychmiastowej odpowiedzi.
- * Nie zadawaj otwartych pytań, zmodyfikuj je tak, aby dziecko mogło odpowiedzieć niewerbalnie, tak lub nie, albo gdzie jedno lub dwa wyrazy wystarczą jako odpowiedź.
- * Minimalizuj kontakt wzrokowy, usiądź raczej z boku a nie przodem do dziecka, dyskrecja i trochę głupio-śmieszne podejście jest najlepsze.
- * Spraw by dziecko poczuło się docenione i było częścią grupy poprzez zachęcanie do niewerbalnej komunikacji w KAŻDYM zadaniu, spróbuj powierzyć mu odpowiedzialność lub zadanie z którego będzie dumne, doceniaj i nagradzaj, nie szczędź komplementów.
- * Nawiąż bliską relację z dzieckiem poprzez zniżenie się do jego poziomu podczas zabaw i przez znalezienie tematów, które będą je interesować.
- * Bądź głosem dziecka kiedy inni pytają dlaczego nie mówi; upewnij się, że wszyscy wiedzą, że dziecko mówi w domu i będzie mówić w szkole kiedy będzie gotowe.
- * Bądź wyczulony na prześladowanie ponieważ większość z dzieci z mutyzmem jest wrażliwa, a nie jest w stanie się sama bronić.
- * Nie rób wielkiego zamieszania i nie okazuj zdziwienia jeśli dziecko zacznie mówić, to często powoduje zawstydzenie i wycofanie. Po prostu ciesz się chwilą, dobrze się baw i poznaj to dziecko, które ma dużo do powiedzenia i chce mówić, ale potrzebuje trochę czasu, zachęty i pomocy w zrelaksowaniu się. Wtedy będzie mówić!